

Oy Forcit Ab
Vihtavuoren tehdas

Määräaikaistarkastus 26.9.2012

Laitoksen selvitysvelvoite

Turvallisuusselvitys (käsittelyssä)

Sovelletut säädökset

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005),
Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999),
Räjähdeasetus (473/1993)
Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös räjähdystarvikkeista (130/1980)

Kemikaalit kohteessa

Räjähteitä 1.1 – 1.4

Määrä

yli 50 000 tonnia

1. Tarkastuksen avaus ja läsnäolijat

Tor Erik Ekberg
Timo Halme
Pasi Märkälä
Kari Järvi

Ylitarkastaja
Kehityspäällikkö
Vastaava johtaja
Laatupäällikkö

Tukes
Oy Forcit Ab, Vihtavuori
Oy Forcit Ab, Vihtavuori
Oy Forcit Ab, Vihtavuori

2. Kohteen esittely ja toimintaan liittyvät vaarat

RÄJ

2.1. Toiminnan esittely

Keskusteltiin ulkoisista suojaetäisyyksistä ja niiden seurannasta. Todettiin, että toiminnanharjoittajan on syytä seurata tuotantolaitoksen lähiympäristössä mahdollisesti tapahtuvia muutoksia, jotka voivat vaikuttaa määräysten edellyttämiin suojaetäisyyksiin. Vihtavuoren osalta on menossa kaavamutoksia ja niistä, joissa saattaa olla vaikutusta Vihtavuoren tehdasalueen toimintaan, ollaan oltu yhteydessä Eurenco Vihtavuori Oy:n J. Pursiaseen.

Todettiin, että tarkastushetken tietojen mukaan ulkopuolisten suojaetäisyyksien osalta ei ole tapahtunut muutoksia. Myöskään Siikajärven rannalle ei ole J. Pursiaisen kunnalta saamien tietojen mukaan tulossa uusia kesämökkiä tai muuta, eli rantaa ei kaavoiteta.

Vastaava johtaja Pasi Märkälä oli koonnut listan edellisen määräaikaistarkastuksen jälkeen tehdyistä vähäisistä muutoksista. Muutokset ovat tämän tarkastuskertomuksen liiteluettelossa. Luettelo käytiin läpi ja sitä täydennettiin. Listaan oli myös otettu muutama tule-

Arviointiasteikko

0 = Vakavia säädösten laiminlyöntejä

1 = Selviä puutteita

2 = Merkittäviä kehittämisalueita

3 = Koko lailla OK

4 = Hyviä käytäntöjä

5 = Ennakoiva kehittäjä

va/suunnitteilla oleva muutos. Lisäksi esitettiin myös pari tulevaa muutosta, joista toisesta, putkipanosten valmistuksen modernisointi, on tehty kirjallinen ilmoitus Tukesiin.

90-luvulla lakkautetun dynamiittilinjan rakennuksia 270 ja 271 on tarkoitus lähiaikoina purkaa. Kunnalta on saatu siihen lupa. Ongelmaksi oli tullut epäily, että lattiamaton liimaamisessa olisi aikoinaan käytetty liimaseosta, jossa olisi ollut asbestia. Todettiin, että voi olla syytä näytteenotoilla varmistaa, että rakennusten rakenteissa ei ole esim. imeytyneenä dynamiitin osakomponentteja. Ruotsissa on toiminut työryhmä, joka on tehnyt erilaisia vanhojen räjähdetuotantorakennusten purkuun liittyviä tutkimuksia..

Todettiin, että aikoinaan YIT:lle ulkoistetut kunnossapitotoiminnot tullaan siirtämään takaisin Eurencolle.

Kemix tehtaassa suunniteltua isompaa muutosta (kahden tuotteen samanaikainen valmistus), jonka toteuttamiselle Tukes oli hakemuksesta myöntänyt luvan, ei ollut vielä toteutettu, joten päätöksessä edellytetty tarkastus tämän määräaikaistarkastuksen yhteydessä suoritetaan myöhemmässä vaiheessa.

Varastoitava kemikaalimäärä poistettu liike- ja ammattisalaisuutena.

Eri kemikaalien enimmäismäärät on aikoinaan pääsääntöisesti jätetty pois lupapäätöksistä. Määrät on ilmoitettu Tukesissa käsiteltävänä olevassa turvallisuusselvityksessä. Sovittiin, että toiminnanharjoittaja käy luettelon vielä läpi ja varmistaa, että siinä on lueteltu kaikki vaaralliset tuotannossa tarvittavat kemikaalit. Samalla varmistutaan siitä, että kapasiteetti on riittävä, jottei toissa kesäinen tilanne Al-jauheen kanssa toistu jonkun kemikaalin osalta.

Tarkastustilaisuudessa esiteltiin uuden käyttöön otetun Macine Trac -järjestelmän toiminta. Järjestelmällä pystytään reaaliaikaisesti seuraamaan, milloin tuotanto pyörii. Saadaan myös tietoa, milloin ja minkälaisia häiriötä tuotannossa on. Tiedot tallentuvat tietokantaan ja niitä voi tarkastella myös myöhemmin.

2.2. Edellisellä tarkastuksella sovittujen toimenpiteiden läpikäynti

Todettiin, että edellisellä tarkastuksella sovitut asiat oli hoidettu kuntoon. Matriisikontteihin liittyen oli toimitettu selvitys Tukesiin.

3. Säädosvaatimusten tunnistaminen

3

Arviointiasteikko

0 = Vakavia säädosien laiminlyöntejä

1 = Selviä puutteita

2 = Merkittäviä kehittämisaalueita

3 = Koko lailla OK

4 = Hyviä käytäntöjä

5 = Ennakoiva kehittäjä

Koko Vihtavuoren tehdasaluetta koskeva lupaluettelo on valmistunut 2011. Lupaluettelo toimitetaan lähiaikoina kommentoitavaksi ja tarvittaessa korjattavaksi. Samalla tulisi myös ottaa kantaa siihen, mitä luvat voi tarpeettomina kumota.

Vastuuorganisaatio on muuttunut edellisen tarkastuksen jälkeen. Tukesille on toimitettu ilmoitus muutoksista ja nykyiseen Vihtavuoren organisaatioon on sisällytetty Kemiitti-asemien vastuuhenkilöt. Tukes on vastannut ilmoitukseen ja todennut, ettei sen suhteen ole huomautettavaa.

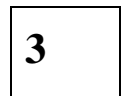
Päivitetty turvallisuusselvitys on toimitettu 2011 Tukesiin määräysten mukaisesti. Selvitys on käsittelyssä ja tavoitteena on, että se saataisiin käsitellyksi ensi vuoden alkupuolella. Yleisölle jaettava tiedote on valmistumassa ja se toimitetaan Tukesille heti sen valmistuttua. Tiedote tulee olemaan OY Forcit Ab:n, Nammo Lapua Oy:n ja Eurenco Vihtavuori Oy:n yhteinen.

4. Johdon ja henkilöstön sitoutuminen

Tätä kohta käsitellään seuraavassa määräaikaistarkastuksessa.

5. Riskien arviointi ja päätösten teko

Todettiin että, vuosina 2008 – 2012 on koko Oy Forcit Ab:n Vihtavuoren yksikön osalta tehty työturvallisuuteen liittyvä riskianalyysi.

Lisäksi kaikkien lupahakemusten yhteydessä suoritetaan aina riskianalyysi (nk. jäännös-riskit).

Todettiin, että edellisen tarkastuksen jälkeen on ollut n. kymmenen onnettomuudeksi luokiteltua tapahtumaa. Näistä pääosa ovat vuotoja ja yksi on räjähdysonnettomuus (12/2012). Henkilövahinkoja näissä ei ole ollut. Läheltä piti —tapauksia seurataan ja ilmoittamisesta palkitaan. Näitä ei kuitenkaan ajan puutteen vuoksi ehditty käydä läpi.

6. Vaatimusten määrittely ja toteutuksen seuranta

Tätä kohta käsitellään tarkemmin seuraavassa määräaikaistarkastuksessa.

Todettiin, että Inspecta Oy käy nykyisin vuosittain tarkastamassa sähköasennukset yhdessä sähkövastaavaan kanssa. Viimeisin tarkastus oli suoritettu n. kaksi viikkoa sitten, joten pöytäkirja ei ollut vielä tullut. Kopio pöytäkirjasta tulee toimittaa Tukesille.

Arviointiasteikko

0 = Vakavia säädösten laiminlyöntejä
1 = Selviä puutteita
2 = Merkittäviä kehittämisalueita

3 = Koko lailla OK
4 = Hyviä käytäntöjä
5 = Ennakoiva kehittäjä

8. Tehdaskierros

Tarkastuskierroksella käytiin seuraavissa tuotantorakennuksissa:

Rakennus nro 272.

Todettiin, että putkipanosten valmistuslinjan muutokset oli asiallisesti tehty. Nykyisin työntekijät eivät varsinaisesti ole kosketuksessa itse putkipanosmassaan tuotannon aikana. Muutosten sähköasennusten tarkastuspöytäkirjasta tulee toimittaa kopio Tukesille.

Todettiin, että lavoitukseen johtava rullarata olisi syytä pitää puhtaana.

Rakennuksen pihalla trukki tulee pysäköidä mieluummin muutaman metrin etäisyydelle rakennuksesta. Tarkastushetkellä se oli pysäköitynä osittain poistumisoven eteen. Vastava johtaja kirjasi pienemmät todetut epäkohdat.

Rakennus nro 270 ja 271

Todettiin, että rakennukset ovat huonokuntoisia ja sortumisriski on ilmeinen. Rakennusten osalta tulee ilmoittaa Tukesille kumottavat lupapäätökset.

Rakennus nro 267 ja 268

Rakennukset toimivat putkipanosmassan välivarastona. Kummassakin oli betonilattia heikossa kunnossa.

Rakennus 263d

Rakennus toimii matriisivarastona. Rakennuksen ympäriltä on palava pintakasvillisuus poistettava n. 5 metrin etäisyydelle varaston seinistä. Varaston sisäpuolella oleva IBC-konttien pesupaikka on saatettava asianmukaiseen järjestykseen. Kaikki varastoon kuuluttomat tavarat, sinne kuulumattomat massat, varaosat ym. on vietävä pois varastosta. Varaston ilmanottoaukoissa olevat kangasrätit on poistettava ja aukot varustettava säädettävillä kansilla.

Rakennus 263, Kemix-tehdas

Rakennuksen ulkopuolella oli runsaasti IBC-kontteja, joissa oli joko vähän tai paljon epä-määräistä matriisia. Osa konteista oli siirretty varastorakennuksen nro 312 viereiselle alueelle. Kontteja on jo useampana vuotena pidetty Kemix-tehtaan ympäristössä, vaikka lupaa tällaiselle toiminnalle ei ole. Niiden pitäminen varastorakennuksen nro 312 vieressä ei myöskään ole sallittua.

Kemix-tehdasrakennuksen ulkopuolella sijaitsevan ammoniumnitraattiliuossäiliön valuma-altaan pohja (betonia) oli paikoittain heikossa kunnossa liuoksen vaikutuksesta. Myös rakennuksen sisällä olevien säiliöiden allastusten pohjat olivat rikkinäiset.

Yleishuomautuksena todettiin, että säiliöiden ja putkistojen kemikaalimerkinnot/virtaussuunnat on syytä päivittää.

Kemix patruunatuotolinjan pakkaamopään tilan tilaluokitus oli vielä keskeneräinen. Kun räjähdetiloja muutetaan, tulee myös huolehtia että rakennuksen kohdekortti päivitetään.

9. Tarkastuksen yhteenveto ja seuraavan tarkastuksen ajankohta

Tarkastuskierroksella todetut epäkohdat on korjattava ensi tilassa.

Arviointiasteikko

0 = Vakavia säädösten laiminlyöntejä

1 = Selviä puutteita

2 = Merkittäviä kehittämisalueita

3 = Koko lailla OK

4 = Hyviä käytäntöjä

5 = Ennakoiva kehittäjä

Kopiot viimeisimmästä sähköasennusten määräaikaistarkastuspöytäkirjasta, maadoitusmittauspöytäkirjasta ja ukkossuojauksen tarkastuspöytäkirjasta tulee toimittaa Tukesille.

Kemix-tehtaan piha-alueella pidettävien puhdistamattomien palautuskonttien säilyttämiselle on syytä kehittää oma suunnitelma ongelman poistamiseksi. Sama koskee varastorakennuksen viereen siirrettyjä kontteja.

Seuraava tarkastus suoritetaan n. vuoden kuluttua erikseen sovittavana ajankohtana.

Tor Erik Ekberg
Ylitarkastaja

Liitteet tarkastustilaisuudessa saadut asiakirjajäljennökset + sähköpostitse jälkeinpäin toimitetut (säilytetään Tukesin arkistossa).

Arviointiasteikko

0 = Vakavia säädösten laiminlyöntejä

1 = Selviä puutteita

2 = Merkittäviä kehittämisalueita

3 = Koko lailla OK

4 = Hyviä käytäntöjä

5 = Ennakoiva kehittäjä